

A Társaság

Janka műterem felvétele.

Tóth Klára.

Holzer
divatháza
Budapest, K. Kossuth Lajos-u. 9.

Kuszkó Mária zongora-
tanárnő

ZENEISKOLÁJÁBAN Budapest, I. Fehérvári-ut 38

akadémia előkészítő tanfolyamok.

Gyermek és felnőtt csoportok. Magánóra a nap bármely
szakában. **Beiratkozás** naponta d. e. 11-től este 7 óráig.

Schmoll J. Daisy

Budapest,
IV., Koronaherceg-utca 7. sz.
(Pilvax-közbén.)

Gyermekekre különlegességek.

Drasche-Lázár Alfréd
BOLDOGSÁG

Színjáték 4 felvonásban.

Ára 3 korona 60 fillér.

Megrendelhető: A Társaság kiadóhivatalánál, Budapest, IV., Reáltanoda-u. 18. Postaköltségre külön 50 fillér küldendő.

Belvárosi Színház
IV., Koronaherceg-utca 6. sz.

Telefon: 93-16.

Telefon: 93-16.

TILLA

JÁTÉK 7 KÉPBEN.

Írta: HERCZEG FERENC.

Kezdeté 7 órakor.

INTIM KABARÉ

Teréz-körut 46.

Telefon 65-54.

Minden este pont 7 órakor

B. Marlon Erzsé Az okos asszony.
vendégfelléptével:
Vígjáték. Írta: Balázs Sándor. — A Biedermayer-
család. Operette. Írta: Sterk Vilmos, zenéjét Z. hrer.
— Dr. Casanova. Fordította: Balassa Emil. — Ifélet
előtti. Írta: Bél. i Izor. — A bizalmiférfi. Írta: Gosz-
tonyi Ádám — Magánszámok. Konterál: Kovács A.
Jegyek előre válthatók a pénztárnál és a jegy-
elárusító helyeken. Elő. ételi díj nincs.

Old American

Különlegességek őszi és téli egyszerű kalapokban

Budapest, Belváros

Telefon 169-97. IV., Egyetem-utca 3. sz.

LITCKE

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

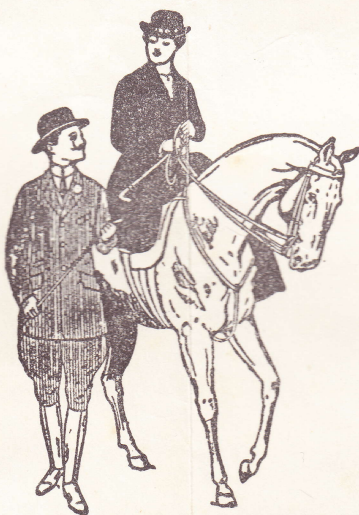

A magyar mágnásvilág alakjait mutatja be, pompás
megelevenítő erővel **SZEMERE GYÖRGY**
legújabb regényében; címe:

két leány

3-IK KIADÁS. // KÉT KÖTET. // ÁRA 12 KOR.

Megrendelhető A TÁRSASÁG kiadóhivatalánál,
IV., Reáltanoda-utca 18. sz. Postaköltségre külön
65 fillér küldendő.

JOSEF FISCHER

szabó

WIEN, I., LOBKOWITZ-PLATZ 1.

Divatterem

Elegáns utcai öltözékek, látogató-toi-
lettek. Kabátok, szőrmék. Kosztümök
14-17 éves fiatal hölgyek részére. Leg-
újabb szabású hölgylovaglóöltözékek

Kosztümök a sport minden ágához.

Izléses férfiruhák legfinomabb kiállítás-
ban. Szalon-, utcai- és sportöltözékek.

Zelizyné Rády Adél

női divat műterme

Telefon: József 34-67. Budapest IV., Kecskeméti-utca 13.

A Társaság

hasábjaira előkelőbb cégek részéről hirdetések feladhatók a kiadó-
hivatalban, IV. ker., Reáltanoda-utca 18. Telefon: József 25-11

Dunapalota szálloda Budapest

(ezelőtt Ritz)

Étterem. Bar. 5 órai tea.

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR.

VI. évf.

1-ső szám

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, REÁLTANODA-U. 18. TELEFON: JÓZSEF 25-11.

Előfizetési árak: egy évre 60 K, félévre 30 K, negyedévre 15 K, Egyes szám ára 1 K 50 fill.

Budapest,
1919 január 5

A nemzethez.

Konduljanak meg a vészharangok!
Nekem is egy kötelet kezembe!
Reszketek, de nem a félelemtől;
Fájdalom és düh habzik szivembe'.

Fájdalom, mert düledék hazámra
Uj viharnek közeledtét látom,
És düh, és düh, mert tétlenkedünk, mert
Nem szakad le szemünkről az álom.

Pillanatra fölriadt e nemzet,
S szétnézett, mi zaj van a világban?
És a másik oldalára fordult,
S mostan újra aluszik javában.

Ébredj, ébredj, istenverte nemzet,
Aki ott az elsők közt lehetnél,
S kárhozatos lomhaságod által
Mindig hátul és alant hevertél!

Ébredj, hazám, mert ha most nem ébredsz,
Soha többé nem lesz ébredésed,
S ha ébredsz is, annyi idő lesz csak,
Mig nevedet sirkövedre vésed!

Föl, hazám, föl! százados mulasztást
Visszapótol egy hatalmas óra,
»Mindent nyerni, vagy mindent veszíteni!«
Ezt írjuk fel ezer lobogóra.

Oly sokáig tengődtünk mi úgy, hogy
Volt is nem is a mienk az ország;
Valahára mutassuk meg már, hogy
Senkinek sincs semmi köze hozzánk.

Vagy ha végzés, hogy el kell enyészniünk,
Irtsanak ki hát ezen világból!
A haláltól, nem tagadom, félek,
De csupán a becstelen haláltól.

Haljunk meg, ha nem szabad már élnünk,
Haljunk meg oly szépen, oly vitézül,
Hogy azok is megsirassanak, kik
Eltörölnek a földnek színéről!

Legyen olyan minden ember, mintha
Zrinyi Miklós unokája volna,
Harcoljon úgy minden ember, mintha
Egyedül rá támaszkodnék honja!

Oh de akkor, akkor nem veszünk el,
Akkor élet és dicsőség vár ránk,
Akkor saját örök birtokunk lesz,
Ami után eddig csak sovárgánk.

Föl hazám, föl nemzetem, magyar nép!
Lépj a sikrá gyorsan és egyszerre,
Mint a villám, oly váratlanul és
Oly erővel törj ellenségedre.

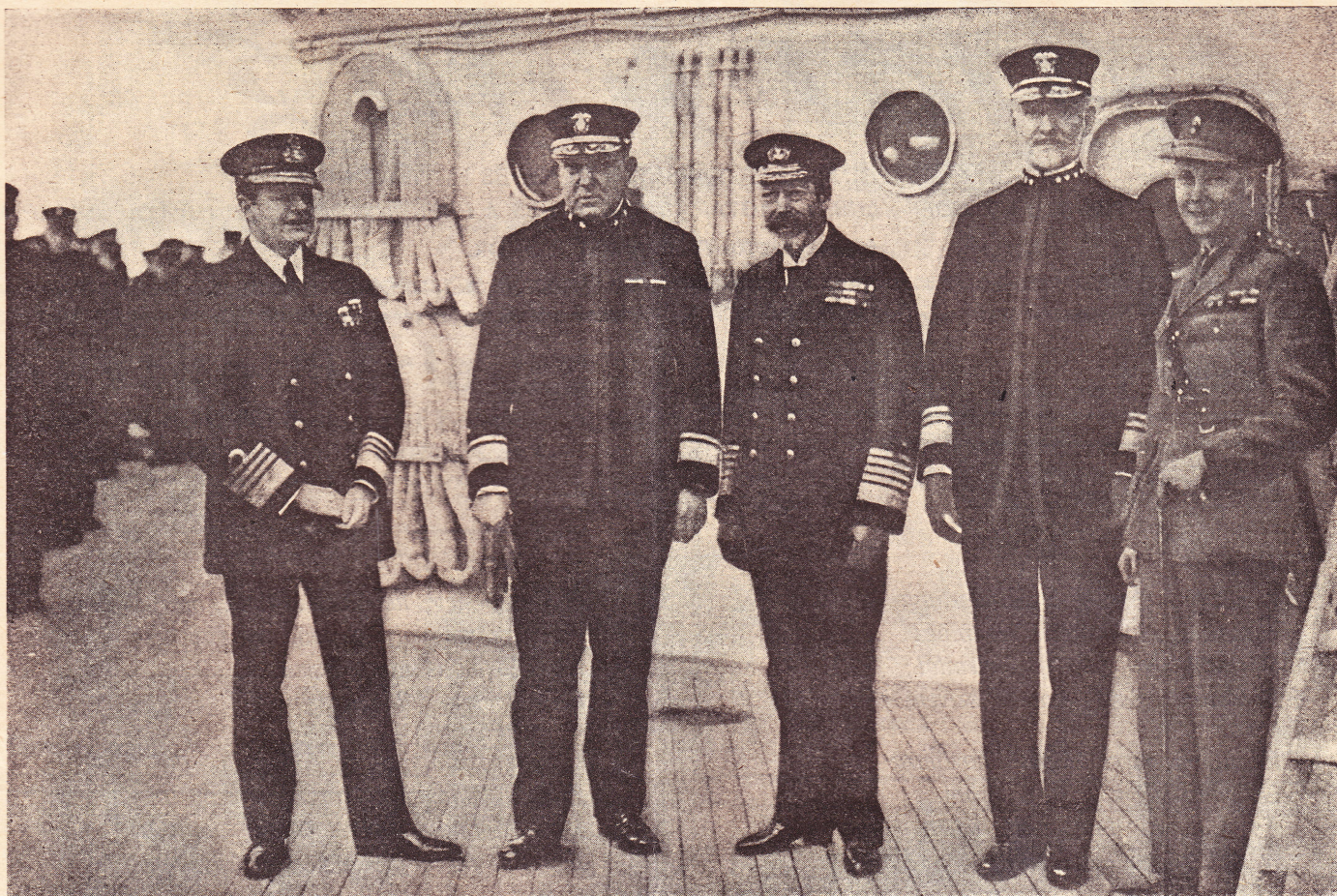
Hol az ellen, kérdezed? ne kérdezd,
Mindenütt van, ahová tekintesz,
S legnagyobb és legveszélyesebb az,
Ki mint testvér simul kebleinkhez.

Köztünk van a legnagyobb ellenség,
A cudar, az áruló testvérek!
S egy közülök százakat ront el, mint
A pohár bort az egy cseppnyi méreg.

A halálos ítéletet rájok!
Százezerszer sujtson bár a hóhér,
Bár a házak ablakán foly is be
Az utcáról a kiáradó vér!

Könnyü banni külső elleninkkel,
Ha kivesznek e belső bitangok
Félre most, lant futok a toronyba,
Megkonditom azt a vészharangot!

PETŐFI SÁNDOR.

A „New York” amerikai hadihajó fedélzetén. Balról jobbra: Beatty angol tengernagy, Rodman amerikai tengernagy, az angol király, Sims amerikai tengernagy, a walesi herceg.
Eredeti angol felvétel.

Mozivilág.

Irta Sas Ede.

Budapesti regény.

ELSŐ FEJEZET,

amelyben Kádár Kató átlépi a dicsőség csarnokának küszöbét.

Az igazgató ur, Körösladányi Albin, meglehetősen ridegséggel trónolt magashátú, gobelines, (igaz, hogy csak utánzott gobelines) karosszékén. Magas, szikár férfiú volt, olyan sovány, mintha most végzett volna egy nagyszabású koplalási versenyt, amelyen kitüntetéssel nyerte meg az első díjat. Szemöldökeit szigorúan összehúzta s most is ugynevezett vesébe néző tekintetét alkalmazta, amikor tetőtől-talpig végigmérte a kis leányt, aki iparkodott előtte bátran, elfogulatlanul megállni, — hadd lássa a sorsát eldöntő nagyhatalmasság, hogy nincs lámpaláza. Nincs, egy szikrányi sincs!

— Kegyed tehát mozsínésznő óhajt lenni, kisasszony?

— Igenis, igazgató ur.

— Van valami előképzettsége? Járt már színiiskolába?

— Nem jártam, igazgató ur. Gépirónő vagyok a Pardubitz és Társa tűzifa nagykereskedésben. De minden vágyam...

Az igazgató félbeszakította:

— Annál jobb. A színiiskolákból csupa rossz anyag kerül hozzánk. Mindent újra kell velük kezdenünk. Azután más a színház és más a film. Ó, egészen más! Érti, kisasszony?

Kató kisasszony bólintott, hogy igenis, érti.

— Kegyed tehát intézetünkben óhajtja nyerni kiképzését?

— Ha oly szerencsés lennék és elnyerhetem a főlvételemet.

Körösladányi ur elgondolkozott, mintha jelezni akarná, hogy némi nehézségbe ütközik a dolog. Azután csezengett.

— Kérem Csetneki tanár urat.

Néhány perc. Akkor begurult az irodába a tanár ur, aki teljes ellentéte volt az igazgatónak. Amilyen nyurga és sovány volt az, olyan gömbölyű és pompásan táplált volt a tanár ur. Amilyen fensőbbes szigor ült az igazgató arcán, olyan leereszkedő nyájasság ömlött el a tanár ur vonásain. Mindjárt beléptekor a legbarátságosabban mosolygott a kisasszonyra és sietett neki udvariasan bemutatkozni:

— Csetneki Kázmér, államilag képesített mozsizktanár.

Kecses bók.

Kiszel József Éttermei • Budapest

József-körút 56. sz.

TELEFON: JÓZSEF 35-87.

Alsó-Margitsziget

TELEFON 119-62.

— Kádár Katalin.

Az igazgató intett.

— Tanár ur. A kisasszony be akar iratkozni intézetünkbe. Lehetséges, hogy még fölvegyük?

A tanár ur lopva egy pillantást váltott az igazgatóval, s nyájas ábrázatára nyomban gondterhes boru költözött.

— Hm, hm. Miért nem jött a kisasszony csak pár nappal is korábban. Minden osztályunk zsufolva. Legfőlebb...

— Legfőlebb? ... — remegett Kató.

Ujabb titkos drótnélküli telegrafálás az igazgató és a tanár ur között.

— Legfőlebb mint rendkívüli növendéket vehetnénk föl, ami pedig magasabb tandíjjal jár.

— Ó, az nem tesz semmit, — vágott közbe mohón a leendő mozcisillag. — Én kész vagyok minden áldozatra, csakhogy...

A tanár bácsi erre ismét visszanyerte előbbi derűs kifejezését. Sőt, még derübbé vált, mint azelőtt. Mi több: Katóka e kijelentésére még az igazgató ur orcáján is engedett a hideg szigon. Csetneki pedig jónak látta, egy kis lelkes buzditást intézni az új, áldozatkész növendékhez.

— Kegyedet a jó csillaga vezérelte ide, nagysád. Tudja, mi az a küszöb, amit most átlépett? Az a dicsőség csarnokának a küszöbe.

Katóka tiszteletteljes pillantást vetett az ajtóra, amelynek ugyan nem volt küszöbe, de hát nem is a küszöb volt itt a fontos, hanem a dicsőség, ami a világot jelentő vásznon várakozik rá. A tanár pedig folytatta:

— Hány Klára Kimballt, Asta Nilsent, Mia Mayt, Henny Portent, Menichellit és Elsa Fröhlichet adott már a mi intézetünk a hazai film-művészetnek és az egész nagyvilágnak! A mi tanítási módszerünk egészen különleges. És a lehető legtökéletesebb. Mi csupa starokat nevelünk, kisasszony. Csupa elsőrangú starokat! Meglássza, nagysád, amikor majd a fényes ajánlatokat kapja, mikor vetekedni fognak kegyedért a legelső filmgyárak, milyen hálával fog visszagondolni ránk és igazán nem fogja sajnálni azt az aránylag nevelésesen csekély tandíjat...

— Ó kérem. — rebegte Kató, aki azonban már kezdett kíváncsi is lenni, — mennyi lesz hát az a csekély tandíj...

Csetneki, mielőtt ezzel kirukkolt volna, még egy kicsit ütni akarta a vasat:

— Kegyedre fényes jövődő vár, kisasszony!

Kató egészen belepirult.

— De kérem, hiszen önök még nem is tudják, aminthogy én sem tudom, hogy van-e a filmjátszáshoz egyáltalán tehetségem.

A tanár hévvel tiltakozott.

— Ugyan, kisasszony! A mi szemünket nem lehet megcsalni. Mi az első pillanatban látjuk, amit látunk. Megismerjük a pillangót a gubóban. De mindenestre, vesse csak le a kabátkáját, gyermekem.

Kató még jobban elpirult.

— A kabátomat? Minek?

Az igazgató és a szaktanár összenézett. Naiv gyermek, aki nem tudja, hogy a jövődő moztar te-

hetségének megítéléséhez mulhatatlanul szükséges, hogy az illető mindenekelőtt levesse a kabátját.

Engedelmeskedett s ifju, üde virágzása teljes pompájával áttetsző könnyű fehér bluzában állott az aeropag elé. Csetneki nem fojthatta el az elragadtatás kiáltását.

— Nagyszerű! Milyen termet! No, ne szégyelkezzék, kedvesem. A mozinál, tudja, rendkívüli fontossággal birnak a külsőségek. Sokkal nagyobb fontossággal, mint a szinpadon. A filmen, tudja, mindent a szemnek...

— És semmit a kéznek, — jutott a Kató eszébe, amikor a tanár ur visszasegítette a kabátját, miközben, bizonyára a fölvételi vizsga alapossága szempontjából, erősebben, illetőleg gyöngédebben megtapogatta a leány pompásan fejlődő vállait. Gervási még az állát is megfogta és odafordította fejét az igazgató felé:

— És milyen kitűnő film-arca van, mi? Teljesen fölöslegesnek tartom, hogy próbafölvételt csináljunk. Bizonyosra veszem, hogy az remekül fog kijönni. Tetszik tudni, kisasszony, — fordult magyarázón a leány felé — vannak arcok, amelyek sehogy se jönnek ki a filmen. Ismerem egy jeles művésznőnket, egyik legelső színházunk tagja, aki, mikor önmagát meglátta, önmaga kijelentette, hogy nem mutatkozik soha filmen! Pedig a szuffiták előtt kiváló szépség! De kegyednek nagyszerű film-arca van. Ismétlem minden próba felesleges. S ennél fogva mindjárt áteshetünk a beiratkozás formaságán...

Kató tehát, jobban mondva: a pénztárcája, átesett a formaságokon. S tapasztalnia kellett, hogy ezek a formaságok, a beiratási és a tandíj, éppen olyanok voltak, mint a fölvételi vizsgán aratott sikere: tudni-

gróf Széchenyi Ödön pása.

Apollon műterem felvétele.

Schadek Antal kozmetikai és hölgy=

Telefon: 77-26 fodrász intézete Telefon: 77-26

BUDAPEST, IV. KER., VÁCI-UTCA 12. FÉLEMELET.

illik: fölülmulták minden várakozását. Dehát mit törődött ezzel a kislány, aki a boldogságtól szédülve került az utcára, miután az intézetben lelkére kötötték, hogy másnap reggel 9 órakor pontosan ott legyen az előadásán, a Csetneki ur tanóráján. Boldogan merült a körut zürzavaros forgatagába, amely most, délben, kábitó zajjal és sürgéssel hömpölygött tova; minduntalan megakadt a szeme a hirdetőoszlopok tarka-barka mozi-szinlapjain, amelyeken már az ő nevét vélte olvashatni, valamely szenzációs slágerfilm szereplői között. Észre se vette, hogy megpréselik a zsufolt villamoson, amelyen Kánaán legdusabb szőlőfürtjénél tömöttebben lógtak az emberek; s lelkendezve futott föl a nagy-körut egyik mellékutcájában, a ferencvárosi bérkaszánya harmadik emeletére, ahol alig tudta megállani, hogy nyakába ne boruljon a konyhából elébe siető öreg asszonyságnak, aki szörnyű sopánkodással fogadta: — Teremtőm, hol maradsz már, te gyerek. Egészen tönkre megy az ebéd.

De csitt! Neki a világért nem szabad elárulnia, hol maradt. Neki, amint ziháló melle a nagy futástól annyira lecsillapodott, hogy szóhoz bir jutni, azt kell e kérdésre felelnie:

— Tulóráztam, édes mama. Valami fontos és sürgős beadványt diktált a főnök ur...

Mert az édes mama, Kádár Ambrusné, az évek óta Istenben boldogult posta- és távirdatisztviselő özvegye, csöppet sem fogadta volna szívesen, ha leánya megvallja: hol járt azóta, hogy hivatalából távozott? Ellenkezőleg: a derék asszonyság éppenséggel nem helyeselte leánya nagyralátó művészi terveit, s valahányszor Kató csak célzást is tett arra, hogy ő otthagyja a biztos kenyérrel kecsegtető kereskedelmi iskolát, később pedig a biztos nyomorúsággal járó kenyeret s beszegődik csillagnak a mozivilág káprázatos egén: az özvegy részben haragos kitörésekkel, részben keserű könyhullatásokkal oly konok ellenkezést fejtett ki, hogy Katóka, — kivált az utóbbi módszer, a könyhullatás hatása alatt — végre is lemondott fényes álmairól — az édesanyja előtt... De titokban — nem, valójában nem tudott a mozi-dicsőség csábításának ellenállani. S mivel édesmamája sem erkölcsi, sem anyagi támogatására nem támaszkodhatott: keserves nélkülözések árán kuporgatta össze a moziiskolai kiképeztetéséhez szükséges tőkét is: lemondott a tizóráiról, amelyet kollegái oly kitűnő étvágygyal költöttek el az irodában: nem járt el a lányokkal uzsonnázni a cukrászdába; ruháit is iparkodott bámulatos leleménységgel és fáradsággal minél olcsóbban kisikeríteni s nem pályázott arra, hogy társnői között ő legyen a legdivatosabb, legfessebb. Mind olyan önmegtartóztatások, amelyek az ifju leányszívek (és leánygyomrok) ismerői előtt elég meggyőzően bizonyítják, mily hatalmas, ellenállhatlan vágy vonzotta Katókát a mozivilágba...

Az özvegy és leánya tehát elköltötték az ebédet, anélkül, hogy a leendő Klára Kimball vagy Henny Porten egy kukkot is elárult volna a délelőtti nagy eseményéből, ezt írói becsületszavamra mondom, kü-

lönben a t. olvasó el sem hiszi, mivelhogy, sajnos, a hölgyek mindeddig nem igen tudták meggyőzni a közvéleményt titoktartó képességükről. S nekem is be kell ismernem, hogy ebéd után Katóka is ellenállhatlan szükségét érezte annak, hogy titkát valakivel közölje. Ez a valaki Ancsura volt, a kis család egész udvartartása egy személyben, régi házibutor, akit a háziasszony még zólyomi postamesterné korából hozott magával a fővárosba és akihez a kisasszony, édesanyja délutáni álmát fölhasználva, kiosont a konyhába s elstutogta neki a nagy ujságot.

— Ma délelőtt beiratkoztam a moziiskolába, Ancsura!

A leányzó csaknem a földre ejtette a kezében tartott levesestálat örvendetes meglepetésében. Mivelhogy a hirt a leglángolóbb örömmel fogadta, hiszen eddig is bizalmas beavatottja és lelkes támogatója volt a kisleány idevágó terveinek. Mindig ő kísérte el a moziba, Kádárné asszonynak, reuma-gyötört lábaival, nehezeze esvén a harmadik emeletről a járás — s Katóval együtt lélekzetfojtott érdeklődéssel figyelte a detektív-történetek bonyodalmaait és együtt szenvedett a megrázó drámák hősnőinek ezerötszáz méteres szenvedéseivel. Ez a rajongás a moziért valóságos tragédiát okozott a derék vászonceléd életében is, — jobban mondva, nem annyira az ő, mint Haberda Pali, a szőke, nyurga üvegeslegény életében, aki földijének évek óta tántorithatlan kitartással udvarolt. Ez a szenvedélyes ragaszkodás kissé különösnek tűnhetik föl előttünk, ha meggondoljuk, hogy Ancsura bájait nem kevesebb, mint harminchat nyár érlelte pirospozsgásra, — de mindjárt érthetőbbnek találjuk, ha eláruljuk, hogy a savószemű, lenhaju üvegeslegény ideáljának több ezer korona megtakarított pénze volt a takarékbán, amivel Haberda Pál ur majd igen szépen önállósíthatja magát, — ez a számítás igazán oly átlátszó volt, mint az üveg. De jaj! Mit kellett a hű udvarlónak megérnie! Mikor Ancsura egyszer Beregi Oszkárt meglátta a filmen: ez oly hatással volt rá, hogy a legvisszaütőbb ridegséggel tette tönkre Haberda Pál minden szép álmát. Bozse mo! Adjó, önálló üvegesbolt! Zólyom boldogtalan fia kétségbeesve kesergett jövőjének üvegcserepei fölött, s megátkozott minden filmet, ami valaha a világon volt és a világon lesz.

— Hanem aztán egy szó se erről senkinek! — eskettette meg Ancsurát a kisasszony. — Mert akkor soha nem viszem el magát a moziba! Kivált Szabó urnak nem szabad tudni erről semmit!...

Ancsura ezen ugyancsak elcsodálkozott.

— Miért nem szabad erről tudni a Szabó urnak? Hiszen a Szabó ur fogja örülni a legjobban, hogy a mienk kisasszonyka...

Kató elutasítóan legyintett:

— Nem ismeri maga Szabó urat! Ellenkezőleg: haragudni fog érte nagyon.

— Haragudja! Mért haragudna? Szabó ur nem örülne annak, aminek a 'kisasszonyka örül? Hiszen a Szabó ur fülig szerelmes a kisasszonykába.

BRITANNIA-SZÁLLÓ

VI., TERÉZ-KÖRUT 39.

télikert éttermében minden este

TOLL JANCSI és FIA muzsikál.

Viktória angol királynő fiával és unokájával, a mosiai angol királlyal, Vilmos volt német császár és szülei társaságában. Régi felvétel.

Katóka elvörösödött, — nemcsak a zavartól, de a bosszúságtól is.

— Először: mit tudja maga, hogy szerelmes-e, vagy sem? Másodszor: mi köze ahhoz magának? Nézze meg az ember! Hát csak annyit mondok: csombékot kössön a nyelvére, mert különben örök harag!... Jaj, — fölébredt a mama!...

S Katóka belibbent az elsőtétített ebédlőbe, ott-hagyván Ancsurát a félig elmosott edények között, amelyek jó sokáig mosatlanok is maradtak. Mert igaz ugyan, hogy Ancsura szent fogadalmat tett a titoktartásra, de azért mégse állhatta meg, hogy le ne fusson kebelbarátnőjéhez, a vicénéhez, akivel éppen olyan hétpecsét alatt közölte a szenzációt. Mivel pedig a viceházmesternének megvolt az a tulajdonsága, hogy minden táviródrótnál gyorsabban közveitette a híreket: mi sem természetesebb, minthogy délután már a verebek és fecskék is azt csiripelték és csicseregtek a háromemeletes bérkaszárnya födelén elhuzódó villamos-huzalokon:

— Katóka beiratkozott a moziiskolába! Katóka mozisínésznő lesz! Gratulálunk, Katóka!

MÁSODIK FEJEZET,

amikor Lotti és Ricsi leckét adnak Katónak.

Másnap reggel 9 órakor Katóka pontosan megjelent az intézetben, Csetneki ur tanóráján, aki mélyen átértzett hivatása teljes buzgalomával igyekezett növénydekeit a plasztikus mozgás művészetébe beavatni, ami

az alfája a filmen való érvényesülésnek. Az iskola valóban igen népes volt: csak úgy hemzsegett ott a sok csitri, de köztük nem egy élemedettebb hölgy is, akik vagy igen korán, vagy kissé későcskén iparkodtak ábrándjaik világába, a bűbajos mozivászonra jutni. A tömérdek leány közül, akik persze mind láza, érdeklődéssel vették körül a jövevényt, Kató mindjárt az első délelőtti meleg barátságot kötött két tanuló társával, a szőke Lottival és a tekete Ricsivel, akik annál inkább gyors tekintélyre tettek szert előtte, mert hiszen már sokkal beljebb hatoltak a dicsőség csarnokába, mint ő: mindketten tagjai voltak a főváros egyik színházának — a fekete Ricsi pláne már néha-néha szóhoz is jutott a színpadon. Mindkettőnek nagyszerű adománya volt, hogy a színházak összes nevezetességeit csalódásig hiven leutánozzák, amit a szünpóra alatt az egész iskola viharos tetszéssel kísért, úgy, hogy egyszer csak föltárult a mellékszoba ajtaja s megjelent ott teljes föntségében az igazgató:

— Mi az, mi az, kisasszonyok? Őrizzék meg, kérem, az illő komolyságot!

Aminek persze az lett a következménye, hogy amint az igazgató ur, akinek ádámcsutkája csaknem előbbre állott, mint a sovány keselyűorra, az ajtóból eltűnt: a magas, karcsu Lotti azonnal leutánozta — még az előbbi zajnál is hangosabb sikerrel. Csak Kató nem vett részt az általános élénk derűtségben, illetelmesen, némán huzódván a szögletbe, amiért Lotti és Ricsi meg is pirongatták.

(Folytatjuk.)

EGY LÁNY...

Aki még szereti a régi szobák
bús skófiumbőrös asztalait;
vagy fehér leányok nagy kerteken át
szálldosó esteli lágy dalait;
s akit megkínzott a szent szerelem,
egy-két szót az szóljon velem!

Aki csak nézi az ablakokat
s a paloták sorait estefelé;
s mély kriptát keres, hogy csendes szívét
halotti fehérbe temesse belé!
s aki tudja, hogy mi az: egy lány —
az szomorún nevésszen rám!

Aki nagymesszire vágyakozik
s csak a távoli dalokat hallja;
akinek átok a déli sugár
és zokog a derekalja;
s aki sebes ajkon, szíven és kézen:
az egyszer a szemembe nézzen!...

SOMLYÓ ZOLTÁN.

BARCAROLE.

Jöjj, szívem, jöjj!... Hull a csillag
Fényes ívben — fönn az égen...
... Ring a csónak!... Leng az illat
A Dunán, a sima kéken!
Ó! be tiszta!... Ó! be mély...
Ne félj!... Ne félj...
Miénk az éj!

Jöjj, szívem, jöjj!... Ugy temet be
Arany hajad, mint az álom!...
... Ring a csónak!... A szemedbe
Ó! had'nézzek kicsi párom!
Ó! be tiszta... Ó! be mély!...
Ne félj!... Ne félj!...
Miénk az éj!...

Jöjj, szívem, jöjj!... Szivre lelmem,
Hogy szeressen — oly nehéz volt!...
... Ring a csónak!... A szerelmem
Rád mosolyog, mint az égbolt!...
Ó! be tiszta... Ó! be mély!...
Ne félj!... Ne félj!...
Miénk az éj!...

TÓTH LÁSZLÓ

FÁJVIRÁG.

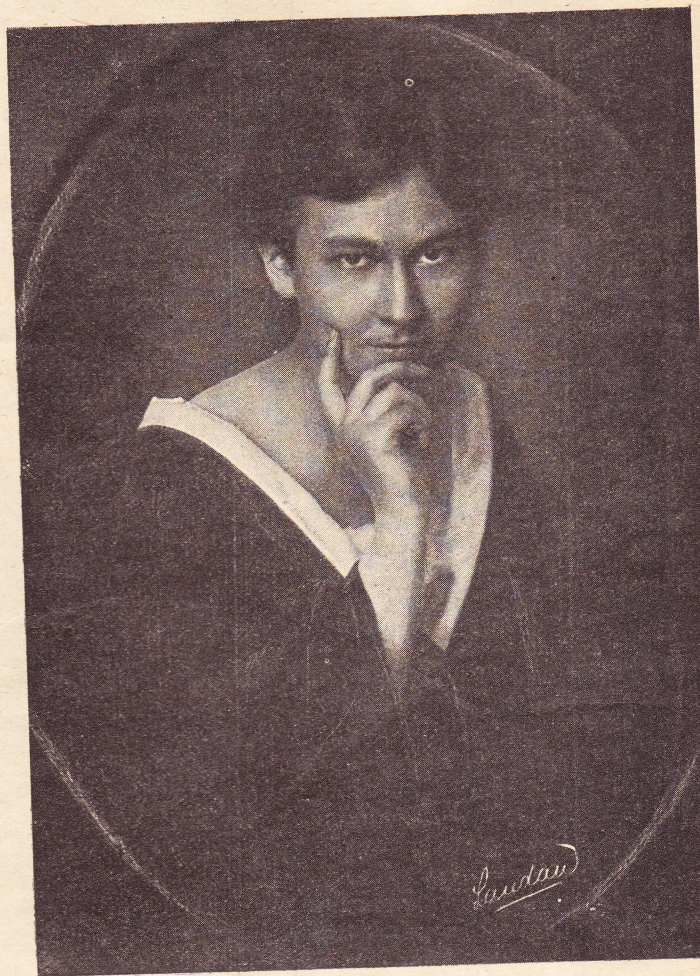
Engem nem védnek tövisek,
Nem borítanak be, csak szívek.

Nincs fegyverem, mely dacról hív,
Törzsem és lombom csupa szív.

Az élet ezért oly merész,
Megtépdes, mint egy durva kéz.

Száz tövissel mellembe vág,
S minden szívem egyszerre fáj.

FALU TAMÁS.

Apor Henriette bárónő.

Landau műterem felvétele.

Egy párisi kis színházban.

Irta: Moly Tamás.

Anatole Grichárd nagyon megbízható, szorgalmas, kifogástalan rendőrtisztviselő volt. Mint magánember azonban, és nem mint rendőrtisztviselő, határozottan érdeklődött a művészetek iránt. Különösen a szépirodalom foglalkoztatta, legfőképpen a drámairodalom, sőt maga a drámaírás. És mert a drámaírással büntetlenül foglalkozni nem lehet, ennek a szenvedéllyé vált érdeklődésnek terméke egy dráma lett, helyesebben egy tragédia, nagyszabású, klasszikus és ötfelvonásos, színhelye természetesen a régen letűnt hellénvilág, még pedig a fénykora, amikor is olyan jó dolguk volt az embereknek, hogy a tragédia hősei, meg hősnői és minden szereplői együttvéve gondosan csiszolt, pontosan összecsendülő alexandrinusokban mondták el egymásnak örömeiket, meg bánatukat... melyek azonban sehogyan sem függték össze a költőnek polgári foglalkozásában szerzett mindenféle tapasztalataival. Így jár az, aki a mindennapi életből a költészet berkeibe menekül.

Brachfeld J.

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Gizella-tér sarkán.

Uri ing és divatujdonságok.
Uri ruházat mérték szerint. Tábori selgemingek.
Női és férfi kész felöltők

Anatole Grichard őszintén gyönyörködött munkájában. Voltak percei, amikor az a határozott meggyőződés lobogott fel benne, hogy ha ezt a drámát valamely szaktudós, valamely irodalomtörténettel foglalkozó jónévű akadémikus úgy adná ki, mint a halhatatlan Racine (1639—1699) egy ismeretlen, most felfedezett művét: a „Perikles“-t (darabjának ez volt a címe, természetesen) lelkes üdvözléssel fogadnák, s nem egy méltatója a leghatározottabban kijelentené, hogy mai ember, a mai kor gyermeke, ilyen kompozíciót, ilyen jellemfestést, ilyen ragyogó beszédet, ilyen hatalmas monologikát produkálni nem tud. Erre csak egy isten-áldotta klasszikus képes! . . . De Anatole Grichard azt is tudta, hogy ha az ismeretlen, napjainkban élő Racine ma nyujtaná be gyönyörű, de ismeretlen darabjait a nemzet nagy színházainál, a színházak hálás köszönettel nyujtanák vissza és azzal a határozott kijelentéssel, hogy az ilyenfajta darabok nem nekik valók.

Anatole Grichard gyakran járt színházba és ismerte a mai írók darabjait; ezek bizony nagyon, de nagyon messze jártak a hellének világától. Már a darabcímek is egészen mások; Racine így szól: Andromache, Iphigenia Auliszban, Britannicus, és a nagy drámaíró megelégszik a klasszikus redőzetű tógával; a máról-holnapra híres mai költők így nevezik darabjaikat: »Hová bujtál, Melanie?«, »Jaj a hátam!«, »Mi van a kötődben, menyecske?« és ezekben a darabokban a legeslegujabb divat járja, — a frakk meg az estélyi ruha is már csak szégyenkezve jelenik meg.

Az olyan poétában, aki ma klasszikus vonalú darabot ír, dolgozik valamilyen különös személyes meggyőződés, mely talán így fejezhető ki a legjobban: Nem éltem hiába. Grichard meg volt róla győződve, hogy „Perikles“-ére még rákerül a sor. És azért nagyon érdeklődött a színházak műsora, tehát sorsa iránt, de legjobban érdekelte az a néhány kis színház, mely az ő kerületében működött.

Sok mindenféle párisi kis színház van, mely, kezdve a nagy kiállítási revün, egészen le a társadalmi dráma komor keretein belül való szépségversenyig, nem riad vissza semmitől és nem kiméli sem az alkalmi társak pénzét, sem ez adminisztratív közegek fáradságát. Egy ilyen kis színház, miután minden tudását, erkölcsi és anyagi segédcsapatait, egész diszletmeg ruhatárát felvonultatta volt a „Jertek! Jertek!“ című látványos, kiállítási, harminckét legeredetibb és legaktuálisabb képre tagolt, nagy rajzos plakátokkal hirdetett revüjében, melyet a színház számára Páris tizenhat legnépszerűbb boulevard-írója kreált, s melyben egyik sláger a másikat fáradhatlanul kergette, s a színház álló tízennégy napig hívta a közönséget, hogy „Jertek! Jertek!“ — mindezt hiába tette volt, mert a közönség nem akart. Nem lehet szépíteni a helyzetet: a nézőtér kongott. A tizenhat elszánt Mester sem nézett már feléje. Erre a színház igazgatójának pompás ötlete támadt: becsukta a boltot.

Anatole Grichard, a rendőrtisztviselő ezt tudomásul vette és Anatole Grichard, a drámaíró, örült ennek. Hite megerősödött . . . szinte meg tudott volna írni egy nagy klasszikus monológot, függetlenül mindentől.

A nép nem akar olcsó léhaságokat, üres, oktalan jele-
netekkel bélelt „képeket“. A nép drámát akar, zengő
és daloló érzelmeket, mély és nagy indulatokat, egy-
szerű, tisztavonalú cselekményt, lüktető, nemes mű-
vészi veretű dikciót! És így tovább. Ezt akarja a nép. . .

Egy napon Grichard tudomására jutott, hogy a
kis színházat egy új igazgatóság vette át. Ez érde-
kes . . . Grichard figyelni kezdett: mi lesz itt? És
örömmel és megelégedéssel tapasztalta, hogy az új
igazgatóság új, de jobb, művészibb csapásokon halad.
A dolog most már nem reménytelen. A színház bejá-
rójára ugyanis a színház szolgálja esténként egy karton-
lapra ragasztott hirdetést akasztott ki, ezzel a szöveggel:

A kocka fordul!

Dráma egy játékos életéből.

E darab előkészületei miatt a színház ma
zárván marad.

Grichard szeretett most arra járni és örült ennek
a fordulatnak. Igaz ugyan, hogy ebben az új darabban
megint csak frakkot huznak este a szereplők, s a gö-
rög tóga nemes redői még késnek a messze homályban,
de már ez is legalább valami! Negyednap arra járván,
Grichard még mindig ott látta a „zárván marad“ jel-
zést és most kezdett neki tetszeni az igazgató, ki türi,
hogy buzgó, lelkiismeretes rendezője nem tart előadást,
hanem az estéket is felhasználja próbákra. Látta: a
dolog komoly és nemsokára ezután szerényen, (a költő
tette ezt a fontos lépést, nem pedig a rendőrtisztviselő)
összeköttesbe lépett az igazgatóval.

Egy este megjelent a nézőtérén, óvatosan, bocsá-

Baria Lucy.

Gaiduscek Erzsé felvétele.

CUENDET CONSTANT

svájci órák Budapest, IV. Kiglyó-tér 5.

Az órák szakmát felőlő összes zseb-, napp-, fali- stb.
órák raktára. Alapítva 1862.

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

natkérően, a próbát nézni. Leült a földszinten egy zugba, hogy senkit jelenlétével ne zavarjon és onnan nézte, hogy mi történik a színpadon. A szín egy pazarul berendezett játéktermet ábrázolt, mely egész egyszerűen fényárban uszott. A középén a nagy játékasztal, körülötte elegáns játékosok, frakkos urak és hölgyek estélyi ruhában, meg egy egykedvű krupié.

— Ez a második felvonás, most ezt próbáljuk, — mondotta neki a rendező, egy rokonszenves, okosarcu ur, kezében egy vastag füzetel, bizonyosan a darab kézírata.

A társulat pompás, közvetlen, őszinte játékot produkált. Ott ültek a zöld asztal körül, mely tele volt arannyal meg papírpénzzel. Mindegyik alak egy darab jól megfogott élet. Kitűnő maszkok; a mozdulatokban csupa artistikusan jellemző részlet. A művészek nem sokat beszéltek, de szólt a révedező szem, a vonagló arc, a reszkető ajak, a lélekzetvétel! . . . Grichard bamult, élvezett, el volt ragadtatva! Micsoda művészi produkciók! Mindegyik alakítás külön szinte mesteri munka s együttevén milyen grandiózus hatás! Ez aztán a színészet! Istenem, ha ezek játsszák majd a „Perikles“-t! Mert nem igaz ám, hogy alexandreinusokban írott verses darabot, mely régmúlt időkben történik, ne lehetne megdöbbenő realizmussal játszani! Az érzés: érzés! . . . Grichard megkérte az igazgatót, engedje őt legközelebb megint a nézőtérre. És az igazgató nem utasította el a rendőrtisztviselőt.

Nem a darab érdekelte Grichardot, hanem a színészek játéka. A következő napokon este, más-más időben, besurrant a színház nézőterére. Szeretett volna mast is látni, egy más felvonást, egy másik jelenetet. Hiába: akármikor jött, mindig csak a második felvonást próbálták, a játékteremjelenetet . . . és a dologban az volt a különös, hogy részben más személyezettel. Csak a krupiéek voltak mindig ugyanazok. A földszint első sorában ült a rendező, hóna alatt a vastag kézírattal . . . De mintha inkább a rendőrtisztviselőt figyelné és nem a játékot a színpadon.

Amikor a rendőrtisztviselő a nyolcadik este be ment a próbát nézni, egy kis meglepetés adódott. Megint csak a második felvonást játszották, de ezuttal egy egészen új szereplővel. Mert a nyolcadik estén hirtelen és váratlanul maga a rendőrtisztviselő is közreműködött. Beleszólt a darabba, a felvonásba, a jelenetbe, a cselekménybe, a legkomolyabban. Felugrott a színpadra és olyat mondott, ami bizonyosan nincsen benne a „Perikles“ című drámájában. Anatole Grichard ugyanis ezt szavalta, erős, határozott hangon:

— A törvény nevében! Lefoglalom a téteket! A termet senkisémet hagyhatja el!

A játékos életéből merített dráma szereplői rögtön lehervadtak; le voltak leplezve és így mást sem tehettek, beletörődtek sorsukba.

Nem ment hamar, de azért mégis a rendőrtisztviselő diálmaskodott Anatole Grichardban a költő felett, s a színházért lelkesülő derék ember végre felfigyelt, hogy ezek itt egészen különös próbák. Rájött arra, hogy az „A kocka fordul“ című darabnak csak a címe van meg, ellenben a szereplők mesteri játéka szorosan összefügg a hazardjátékosok többé-kevésbé kifejező játékaival. Egy nem egészen ötlet nélkül való vállalkozó bemutatta a színpadon (ha mindjárt kedve ellenére is) egy darabiró rendőrtisztviselőnek, hogy milyen az, amikor a rulettasztalon — a kocka fordul.

Sennyei Mária grófnő.

Gaiduscheck Erzsi felvétele.

A Társaság

OLVASÓINKHOZ. Hatodik évfolyamba lép immár lapunk, A Társaság, a magyar közönség legfontosabb, legfrissebb, legérdekesebb heti ujságja. A jövőben is, épp úgy mint eddig, a szellemi előkelőség és a tiszta ízlés fogja vezetni tollunkat. Hálásan köszöntjük azokat, akik nehéz utunkban eddig velünk tartottak s szeretnők, ha segítenének bennünket, hogy új barátokat, új híveket szerezhessünk. A Társaságról pompás ismertető füzetet bocsátunk ki és olvasóinkat arra kérjük, közöljék velünk azoknak az ismerőseiknek a címét, akiknek ezt a prospektust meg akarják küldetni. A remélt és várt szíves támogatást előre is őszintén köszönjük.

*

Sas Ede regénye, melynek közlését e heti számunkban kezdjük meg, azt a kaleidoszkopos világot tárja föl az olvasó előtt, amelynek mai napig annyi bámulója, rajongója van: a mozi tündérvilágát. A kis Kádár Katót, a regény hősnőjét, a vidékről fővárosba került özvegy postamesterné leányát is elkápráztatja a csodavászon, elragadja a vágy, hogy ő is ragyogó, önmegtelt mozistar legyen. De nem tud ellenállani a vonásnak szerelmese, a fiatal postás poéta sem: — mindketten

Nevelőnek, korrepetitornak ajánlkozik gyermekszertő **tanárjelölt**
Intelligens család 1-2 fia mellé.
Levél címzendő: Fodor Bélához, Bajnok-utca 15. szám.

árulói lesznek szerelmüknek — a hiu mozdicsőség kedvéért s későn illúzióik romjain találkozhatnak újra össze. Az olvasó azonban ne várjon azért tragédiát, a regény hősei nem fogják föl sorsukat tragikusan, hanem úgy, ahogy a *ma* emberei fölfogják életüket, megértéssel és megnyugvással, úgy, amint az élet önmagát adja. Igazi *budapesti regényt* kap a közönség *Budapest* e sajátos világának jellegzetes alakjaival, akik mégis az egész országot érdekelhetik, mert hiszen kit nem érdekel a mozi? A szerző, aki nemcsak egyike a legjelesebb belletristáknak, hanem az Uher-filmgyár dramaturgja is és a filmírók sorában szintén elismert nevet szerzett magának: otthon van a mozitársadalom alakjai közt. E történetet vidám epizódokkal fűszerezve, kedves humor fényével behintve peregteti le előttünk, akár egy vonzó filmet...

*

Mi maradt meg?

Ezt mindenkinek éreznie kell: soha jobban, soha több hittel, mint most — vigasztalan, fekete jajju Schopenhauer mondást: az élet jajjával szemben a művészet az egyetlen vigasz. Ebben a vaksötét éjszakában, amit kétségbeesetten lehuny szemünkkel feketitünk még jobban magunknak, mikor kitárt karral tapogatózunk egy kéz után, mely emberé, emberé, aki szeret, szenved, dolgozik, örül, emberé, aki nem tag egy pártban, nem ököl egy tömegben, nem halálkiáltás milliók céltalan visongásában — csak ember, aki feléd nyújtja a kezét és áttemel a szakadékon — ember, aki a könnyes nemzetet elborulva nézi, halálverejtékes homlokdról elsimitja a tapadó fürtöket, hideglelés szád dobogását meghallgatja és felel rá — egy embert adjatok ma, aki ne legyen se jó, se rossz, se vörös, se fehér, se egyén, se álom a kommunban, csak *ember* legyen, aki felemeli tiltó kezét a világ nagy sodrában és ennyit mond: térjetek magatokhoz! A boldogság bennetek van; az egész nagy kozmosz, a csillagos ég, a felhők fehér derűje, a messze, szép, napsugaras vidékek, az asszonyok békére ölelő karja, a munka fáradtan-boldog mámora, minden ringató, szomorú boldogság bennetek van, a szívetekben, a rossz ruhátok mögött magatokban hordjátok a boldogságot. Befelé csinálunk egyszer már rendet. Vagy csinálunk forradalmat befelé, ugyis jó. Ez az idő kiélte már magát s most önmagát rokkantja. Az élet gyökerén ott rág a féreg, tépjük, pocskoljuk, dobáljuk magunktól ezt az egyetlen életet.

Mi láttuk halódni az életet.

Csunya, fáradt halál volt: esztendőnkön át fuldokolva lestük elborult szeme rebbenését. Egymás közt jártunk és kézzől-kézre adtuk négy éven át egymásnak ezt a két szót: élet, halál. A napok őrlők voltak, nagy, tárt, meztelen sebekre morzsolódtak égő fájással ezek a napok. A hitet égették ki belőlünk; futni szeretnénk, menekülni mind, nincs olyan messze zuga a világnak, ahová elég messze juthatnánk magunktól. Nincs házunk, földünk, drága, gögös fajunk, nincs hazánk, törvényünk, ütlelő öklünk: mivé lettünk, te nagy Itélő ott fenn? Évszázadok típró nagy gátján fulladozva vergődtünk át idáig; sok szép, dacosan-bus régi bűnünk, nagy bá-

nomisenes-fejlesztésünk után — azért nem lehet még, nem szabad, nem lehet.

És mégis így maradtunk. Kérdezzük most még: mi maradt meg?

A homokot elsöpörte fejünk felől a vihar; struccfejünket, szép új emberek, ki kell huzni végre egyszer és szembenézni az idővel. Nem maradt meg más, csak az, ami mindennél több: hogy emberek vagyunk. Kezdjük el újra hinni ezt. Hogy minden mi vagyunk, magunkban hordjuk ezt az egész jó, rossz, szomorú, komisz és minden vergődésen túl szívetámitóan gyönyörű életet. Maradjunk meg önmagunknál. Az élet anyagi értékei ellobbantak a nagy égésben, minden reális és fogható fölégett, a leganyagiatlanabb, egyetlen érték maradt csak meg: a művészet. És embernek ebből a négy évből, ebből az ezer éven át érett négy évből csak a művész maradt meg. Minden zene, kép, szobor és könyv, sok-sok kanyargó kis ösvény ebben a fekete éjszakában, az egyetlen ösvények ezek, melyek napfényre vezethetnek még minket. A világ új-krisztusai űk, akik meddőn függöttek eddig a kereszten.

Az ő szavuk fogja megváltani a világot. Ez maradt meg.

(1918, karácsony éjjelén.)

Mérei Sándor.

*

A *nemzeti kaszinóban* az összes földszinti, az *Országosban* az összes másodemeleti termeket elrekvirálták. A nemzeti kaszinó jelenleg elrekvirált helyiségei szolgáltak — annak idején — a mánástársaság tánc- és ebédlő helyiségeiül. A Kossuth Lajos-utcára nyíló szoba volt az ebédlő- és táncterem, a Szép-utcai szobák, köztük a libaképéről elnevezett híres libaterem: szeparék, kisebb-nagyobb társaságok étkezőhelyiségei. Ezekben a termekben rendezte *Szemere* Miklós az ő híres ebédjeit, melyek («nem boldog a magyar» jelige alatt) teknősbéka-levelessel kezdődtek és francia pezsgővel végződtek. A művészvilág egy-egy híresebb csillagát is ezekben a szeparékban ünnepelték egykoron a kaszinó fiatalabb koru tagjai, s Edwárd angol trónörökös is itt mulatott át egy-két viharos éjszakát — annak idején. Itt zajlottak le a híres «fiatal urak» és «mamák» báljai, itt szerepeltek előtáncosokul Rohonczy Gida, a Wenckheim-fiúk, Szent-Ivány Egon, Ivánka Laci. A táncterem félig nyitott ablakán hajnalban be-be pislogott a Kossuth Lajos-utca siető népe és sovárogo hallgatta a kis Béla gyönyörű keringőit, melynek hangjain szerelmes simúlással vezették a karcsu grófkisasszonyokat karcsu mánásgyerekek. Szép volt... elmúlt. Az utolsó bált ez év őszén rendezték a nemzeti kaszinóban a Sennyey Marcsi—Döry Andor esküvő napján. A függöny legördült, vége az első felvonásnak.

*

László Ferenc és felesége *Lenkey* Hedvig karácsony első ünnepén Lendvay-utcai házukban vacsorára látták vendégül néhány barátjukat. A kiskörű társaság, melynek sorában az itt időző francia tiszték néhány is megjelent, nagy érdeklődéssel hallgatta az idegen katonák érdekes előadását s örömmel vette tudomásul őszintén magyarbarát érzelmeiket.

Elkán és Gerő szücsök

Budapest,

VI., Andrásy-ut 27, VI., Petőfi-utca 5. szám.

(Saját ház.)

Vidékre divatlapot díjtalanul küldünk.

Gredeti modellek állandóan raktáron.

Friedenthal női divatterme

Robes. Manteaux. Jourrures. Blouses.

Telefon: 121—63.

Budapest, IV., Kigó-tér 5. szám.

Az eckartsaui kastély, Károly volt magyar király jelenlegi tartózkodási helye.

Schumann műterem felvétele.

Eckartsauban.

Egy kis osztrák falu az alsó Marchfelden, a Duna erdős partján: Eckartsau. Csak kevesen ismerik és magának a helységnek sem jelenében, sem multjában nincs is semmi érdekesség. Valamikor vadászott ugyan itt Hohenzollern Vilmos Ferenc Ferdinánd habsburgi trónörökös, de ez már a régmúlt zenéje és ki beszél most cézárokról és trónörökösökről?

De van Eckartsauban egy emeletes vadászkastély, egy fejedelmi, idilli lak, melynek erkélyéről messze lehet látni a békésen ballagó Duna fölött. Mária Terézia óta a Habsburgoké ez a romantikus fekvésű kastély, épp úgy, mint a közelben fekvő Schlosshof és Orth. Gyönyörű négyes hársfa-allé vezet Eckartsauhoz, melynek kapuja fölött a Kinsky-cimer ékeskedik. A lépcsőház tetőzetét pompás fresko és finom dombormű díszíti. A bejárat mindkét oldalán nagy csarnok a kora Mária Teréziabeli idők stíljében. Kettős lépcső vezet az emeleti lakószobákba, a hol művészi kivitelű kályhák, nagyszerű tapéták és eredeti stukkók gyönyörködietik a szemet. A rokokostilű vadászterem különösen szép. A tágas terem mennyezetén Gran Dániel pompás freskója. A kastély kápolnája késői reneszánsz és nagy műtörténeti becsé van. Évtizedekkel ezelőtt profán célt szolgált: vadász-eszközöket őriztek benne.

1918 november 11-én este 9 órakor autók érkeztek az öreg kastély elé. És amikor megálltak a bejárat előtt, a park felőli kapu, mintegy adott jelle, kitarult. Fény gyúlt ki az őszi hűvös szobák ablakai mögött és kevéssel ezután Eckartsau ismét sötétbe borult. Ezen az estén költözött a kastélyba Habsburg Károly, a volt császár és király, miután aznap délből aláírta a német-osztrák néphez intézett történelmi fontosságú manifestumát, melyben a kormányzásban való minden részvételtől lemond addig, a míg Német-Ausztria további jövője felől határoz.

Felvirradt a reggel és mennyivel más volt ez, mint a multban, derűs tavaszokon és nyárelőkn, amikor sejour volt Eckartsauban és már kora délelőtt autók robogtak Bécs felől, miniszterek, generálisok, követek siettek audienciára, széles vállszallagos szárnysegédek, ragyogó gárdisták sűrűtek a lépcsőházban.

Most csend van a kastélyban, a háboru zaja után Habsburg Károly a lemondás áldozatáért visszakapta a családját. Manifestumához híven egyáltalában nem foglalkozik állami dolgokkal. Szavát oly szigorúan megtartja, hogy még olyan látogatást sem fogad, amelynek csak a legcsekélyebb politikai színezete lehetne. A november 11-én lelépő osztrák minisztereket bucsu-audiencián sem fogadta és egy Habsburg-hercegnek,

Schlenger Ferencz és Fiai

50 éves cég

szűcsök

50 éves cég

BUDAPEST, IV., Károly király-ut 18. sz.

Perzsa-, Breitschwanz- és Sealskin-köpenyek

a legfinomabb kivitelben.

aki bejelentés nélkül jött ki Eckartsauba, vissza kellett fordulnia a kastély kapuja előtt. A volt császár csak a vele Eckartsauban időző legszűkebb környezetet érintkezik. Ez a környezett valóban kis száma: Ledochowski gróf ezredes és Schonta korvettkapitány szárnysegédek a házimarsall, az intéző és a magántitkár teendőit látják el. Pármai Zita mellett Bellegarde és Schönborn grófnék az udvarhölgyek. Az aja szerepét a gyermekek oldalán Kerssenbrock grófné tölti be.

A kíséret, a gazdasági személyzet és a volt császár személyes védelmére Eckartsauba vezényelt őrség a földszinten lakik. Károly és Zita, valamint a gyermekek és Mária Jozefa az első emeleten laknak. Téli idején, az időjárás viszontagságai folytán Eckartsau gyakran teljesen hozzáférhetetlen sziget és a behavazott, járhatatlan utakon megszűnik minden közlekedés. Minden egyéb híreszteléssel szemben azonban a volt uralkodó és családja ezidőszert semmiféle szükségét sem szenvednek, mert a bécsi népkormány nem gördit akadályt az élelmezés útjába. Baj van azonban a világitással, a mellyel bizony ugyancsak spórolnia kell az eckartsau udvartartásnak. Este tizkor már lecsavarják a villanykörtéket, sőt az is megesett már, hogy Ferenc József utóda petróleumlámpa mellett ült este íróasztalánál.

Egyébként az excsászár jó színben van. Fekete hajába ezüstsálakat kevert ugyan az izgalom és a gond, de az arca, mely legutóbb fáradt volt és halavány, most újra teltebb és simább. A szabad levegő és a pihenés láthatólag jót tesz Habsburgi Károlynak. Dél-előtti feleisével és gyermekeivel tölti, a három nagyobbat néha kocsin magával viszi vadászni, míg a kis Félixet és Károly Lajost a parkban sétáltatják. Délután kettesben kocsiznak ki az erdőbe Károly és Zita, a gyermekek pedig otthon játszanak. Esténként olvasással és beszélgetéssel mulatják a hosszú időt, ilyenkor Mária Jozefa keresi örömét unokáiban. A mikor valami édességet tálnak vacsorára, a kis Ottó és Adelheid is hivatalosak a fehér asztalhoz, a hova magukkal viszik játékszereiket is. Asztalbontás után az excsászár az írás művészetében oktatgatja a kis Adelheidet, a göndöfűrtű Ottó pedig komoly arcal rajzolgat.

November 11-e óta él itt Habsburg Károly. Ezt a napot nem mondhatja szerencsésnek az excsászár. 1916. november 11-én hívták el Ferenc József halálos ágyához, 1917. november 11-én járt szerencsétlenül a velencei Torrente Tore folyóban és 1918. november 11-én hagyta ott Schönbrunn.

*

Forradalmi nász. Nem tréfa, kérem, ez a cím, hanem komoly valóság. Forradalom volt és esküvőkről akarunk írni, az első nagyobb és diszesebb esküvőkről, miket az októberi forradalom lezajlása után láttunk békés és homályos templomok ragyogó oltárainál.

A budapesti társasélet alaposan megszenvedte ezt az októberi forradalmat. Nem panaszképpen mondjuk, csak megállapítjuk, bár nem is kellene ezt külön megtenni, hiszen a társaság-rovat üressége élő bizonyosság. A korai záróra, az esti közlekedés bizonytalansága, a szénhiány, a lakásrekvirálások mind olyan körülmények, amik a veszített háborún borongó kedélyeket még nagyobb visszavonultságra és zárkózottságra kényszerítik. A színházak és a hotelétermek, melyek páratlan üzleteknek bizonyultak béke idején és a háboru alatt, most bizony alig látogatottak. A megengedett vasárnapi színházi előadások aláhúzzák ugyan a vasárnap ünnepi jellegét, — de ugyan hányan dolgoznak igazán a hétköznapokon? Csukjuk be öt órakor a

kaput, a régi tündöklő pesti korzón vérvörös shawl-ba csavart „bizalmi férfiak“ járnak a pesti ezredek kedves és ismert tisztjei helyett. A huszártiszteket a háboru szállította le a lovukról, a béke most meg a kardjukat vette el; szerencse, hogy még a sarkantyut nem nyilvántították „királypárti“ fegyvernek, az új hatalmasságok, kik éppugy titkos szándék rémeit látják a szerelmi búval távozó René nyomában, mint látott az eltűnt regíme, ha a harcias Kunfi, vagy a bölcs Jászi eltűszszentette magát.

No, de messzire tévedtünk az esküvőktől, térjünk vissza a budai várba, hol fogat fogat után gördül délután fél 6 órakor a kivilágított Mátyás-templom elé. A fehér virággal díszített utolsó kocsiban, — virág az ablakon és virág a kocsis ostoranyelén is, — fehér ruhában ül *Guttman Lilly* bárónő, mellette a komoly és boldog vőlegény: *Skerlecz Iván* báró, titkos tanácsos és az immár Jugoszláviába olvadt volt Horvátország volt bánja. *Nemes Antal* püspök adja össze a párt az oltár előtt, fényes menet kíséri őket és nagy közönség siet hozzájuk gratulációra. A menetben ott láttuk a báró *Skerlecz*, báró *Guttman*, gróf *Csáky* és gróf *Pejacsevich* családok tagjait, tanuk *Lánczy Leó* és *Pejacsevich Tivadar* titkos tanácsos voltak. Az esküvői ebédet később a Gellért-szállóban szolgálták fel.

Ugyanez nap délelőtt óriás közönség jelenlétében a Petőfi-téri görög-katholikus templomban esküdött örök hűséget *Bárczy Judith Szacelláry* Pálnak. A jelen voltak névsorát bátran elhagyhatjuk, egész Pest ott gyönyörködött a tündérszép menyasszonyban, kit egy valódi brüsszeli csipkefátyol lenge habfelhője övezett. A misztikus szertartás során ragyogó egyházi koronákkal koronázták és szent selymekbe burkolták a két boldog utra indulót, mézzel és balzsammal látva el őket a földi vándorlásra. *Bárczy István* főpolgármester és *Szacelláry György* asszisztáltak, mint tanuk az esküvőnél. A fényes násznép ezután a Vigadóhoz hajtatott, hol egy emeleti étteremben *Gerbeaud* szakácsművészete remekelt a lakomával. Nem vesszük rossz néven a fiatal asszonytól, ha ez alkalommal lakoma végén vidám one-step-lépéssel táncolt át új és boldog életébe.

A szülők lakásában a ragyogó nászajándékok kiállításán méltó feltűnést keltett *Andrea del Sarto*-nak egy gyönyörű vászna — *Schmidt Miksa* és felesége ajándéka —, valamint egy csodaszép antik ezüst toillette-készlet, mellyel a fiatal férj lepte meg feleségét.

Ebben a tudósításunkban említjük még meg igaz örömmel, hogy *Kiss Erzsébet*, néhai *Kiss István* és felesége, *Herich Leona* leányát eljegyezte *Grósz Imre*, *Grósz Emil* egy. tanár, a kiváló szemorvos fia. Az eljegyzetteknek, kik a budapesti társaság kedvencei, szívből kívánunk szerencsét. Válgék boldog valóra életükben a közmondás: *Kiss szerencséje — Grósz.* e.

*

Házasságok. özv. gróf *Festetits Imréné* leányát, tolnai gróf *Festetits Róza* Máriát, december 16-án vezette oltárhoz a budapesti Szent István-bazilikában néhai szarvaskendi és óvári *Sibrik György Péter* cs. és kir. huszáralezredes fia, szarvaskendi és óvári *Sibrik György János* huszárfőhadnagy.

Gyermekdivat-szalón *Pressburger & Co.*
Különlegességek fiú- és leányka-
ruhákban. Éredeti modellek
fiatal leányok számára.
Budapest,
IV., Kigyló-tér 4. sz.
(Félelelet.)

ujbárdi *Fehér* Dódika, ujbárdi *Fehér* Imre ezredes, a budapesti 1. sz. vadászrezred parancsnokának leánya december 28-án esküdött örök hűséget a Deák-téri templomban *Hofmann* Mihály tartalékos huszárhadnagy, urmezői nagybirtokosnak.

*

Eljegyzés. Bárdossy Ilona és Keresztes Ernő t. honv. huszárfőhadnagy jegyesek.

*

Sohasem voltunk megrontói a jókedvnek és társaséletnek, ezuttal azonban a nagyképűség vádjának veszélye nélkül elítéljük, hogy Budapest egyes — ezuttal még meg nem nevezett — köreiből máris megfélemedtek az ország szomorú helyzetéről, s mintha misem változott volna, vigan járnak itt-ott reggelig is a táncot. Annyira tapintatlannak ítélik ezt a léha fel fogást, hogy egyelőre részletesebben nem is foglalkozunk az illetőkkel.

*

**DIANA
POUDER**

Mindenütt kapható.

Magyar Hockey Club. Az első magyar gyephockey club múlt hó 27-én délután alakult meg az Országos Kaszinó sárga termében. Ez a Budapesten székelő club céljaul a gyephockey sport — egész télen át való — üzését tűzte ki. Még alig néhány hete, hogy megalakult s máris tekintélyes számu tagja van. Sikerült a tervnek a magyar gyephockeyesták legjobbait megnyerni. A belépettek száma már meghaladja a félszázat.

A sokszor zord idő ellenére számosan látogatják a MHC trainingjeit a Beactól bérelt lágymányosi (Fehérváry-ut 66.) pályát. Különösen dicséretre méltó és megemlitendő a hölgyek sportérzéke, kik nem törődve az időjárással, szorgalmasan dolgoznak a pályán. Többek között: *Elek* Mária, *Gyurkovich* Bella és Mária, *Haidekker* Marica, *Hoór* Hajna, *Jurka* Mária, *Kún* Ilus, *Lumniczer* Magda, *Kulcsár* Baby, *Prepeliczay* Magda, *Székely* Kató, *Steller* Mária, *Tömöry* Andrée és *Unger* Tiborné láthatók a leggyakrabban.

Nem kevésbé szorgalmas az MHC férficsapata. Minden szerdán és szombaton ott látjuk a pályán: *Ambrózy* Gusztávot, *Acél* Hubertust, *Dániel* Lászlót, *Gárdony* Ferencet, ifj. *Haidekker* Sándort, *Heinrich* Gábort és Tibort, *Jurka* Gyulát, *Kristóffy* Józsefet, *Lumniczer* Sándort, *Marsovszky* Endrét és Györgyöt, *Pákey* Lajost, báró *Podmaniczky* Györgyöt, *Gyertyánffy* Lászlót, *Tunkl* Tamást, gróf *Vay* Gábort.

A club vezetésével választás útján megbizattak: *Szabó* Nándor elnök, *Jurka* Gyula ügyvezető-igazgató, *Steller* Mária jegyző, *Hoór* Hajna titkár, ifj. *Haidekker* Sándor pénztáros, *Dániel* László gazda.

Az egyesület első közgyűlését december 22-én tartotta meg.

*

A kaszinók biztak abban, hogy Károlyi a nemzeti kaszinó kedvéért nem bántja őket. Most aztán kellemtlenül vannak meglepve.

*

A Lipótvárosi kaszinó volt a legokosabb. Sicher ist sicher: százötven rendőr részére rekviráltatta műkincsekkel megrakott termeit.

*

A kaszinókban arról vitatkoztak még három héttel ezelőtt, hogy meghívják-e a franciákat és angolokat. A franciák eldöntötték a vitát: ők maguk foglalták le a kaszinókat.

*

Halálozások. *Schell* Ferenc báró külügyminiszteri titkár, december hó 22-én spanyolbetegségben Budapesten elhunyt. Korai halálát kiterjedt rokonság, a *Schell*, *Berzeviczy*-, *Máridssy*-, *Antos*-családok gyászolják. *Schell* Gyula báró nagyidai földbirtokos legidősebb fiát siratja az elhunytban. Négy fia harcolta végig szerencsésen a világháborút, melynek szomorú befejeztével a család e nagyreményű, tehetséges tagját itthon ölte meg a gyilkos kór.

Özvegy *Görgey* Jordánné szül. *Pongrácz* Hedvig grófnő úgy maga, mint fia, *Görgey* Jordán nevében vigasztalhatatlan fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett nemeslelkű drága fiai görgei és toporczy dr. *Görgey* Constantin ügyvéd, a 6. honvéd huszárezred tart. főhadnagya 33 ik életében, ugyszintén görgei és toporczy *Görgey* Béla az 5. honvéd huszárezred tart. főhadnagya, életének 24-ik évében, önkéntes jelentkezés alapján a betörő cseh csapatok ellen védve hazájuk földjét, a Trencsénkutacs melletti ütközetben december hó 5-én együtt és egyszerre hősi halált haltak.

zombori Rónay Béláné.

Angelo felvétele.

GANESA, HAGYJ EL!

Ganesa, hagyj el! Vége a nyárnak,
Levele hull a vén Tisza-fáknak.
Kincs, mi enyém volt: mind a tiéd lett . . .
Hervad a vágy már . . . hűvös az élet
Ganesa, hagyj el

Szöktem előled hétezer éve . . .
Trón magasából szolgai létre.
Haj, de nyomomban hajdani fény kél!
S ártani nékem mégis elértél!
Ganesa, hagyj el

Csented a csókom, loptad az álmom.
Elpazaroltál égbekiáltón:
Tarka reménnyel utra ha keltem
Büszke titánul tenni, ha mertem . . .
Ganesa, hagyj el . . .

Utamon immár nem nyit ígéret,
Győztes ujjongás, melyet elérhet
Porba tiporni isteni lábod.
Nem karolom már át a világot!
Ganesa, hagyj el . . .

S Ganesa szólott: »En soha téged!
Csupa titok vagy; könyved az élet . . .
Tenni térted érzem, akad még —
S hű szeretőd: Én, vágyva marad még!«
Ganesa szólott

s arca vigyorgott

BALLA IRMA.

† Kísvárday-Papp Zoltán, a konzuli akadémia növendéke, tűzérzászlós.

Levéltírás.*

Írta ifj. Gonda Béla.

Asszonyom, Ön egy hosszú, de — bocsásson meg — kissé fecsegő levélben csak úgy odavetőleg kérde tőlem, mi volna a módja annak, hogy a mai asszonyok is oly szellemes leveleket írjanak, mint Mme de Sévigné. Tanítson meg engem — folytatja Ön — a Sévigné asszony mesterségére s akkor megengedem, hogy a leveleimet Ön rendezze sajtó alá.

Asszonyom, Ön igazi nő: a célja talán nem is komoly, de a teljesülés reménye már elég ahhoz, hogy vele vonatkozásban kegyet osztogasson: én legyek a szerencsés, kit a boldogság ér, hogy amit tőlem tanult, azért a nyilvánosság előtt Önt én szerepeltessem.

* Mutató szerzőnek *Jó modor — jó társaság* címmel legutóbb megjelent művéből.

Asszonyom, ne haragudjék, de ön téved: a szellem tolettje más, mint az estélyi ruha, amely bár a szabó remeke, de mégis úgy szerepel, mint az Ön ötlete, izlése, fantáziája.

Nem, asszonyom, a Sévigné leveleit nem lehet csak úgy eltanulni, a legkevésbé tőlem, de őtőle magától sem, mert ő sem tanulta sehol, senkitől. Ő nem levelet írni tanult, hanem tanult, sőt megtanult olaszul, spanyolul, latinul, ismerte Sallustius, Tacitus, Vergilius, Tasso és Ariosto műveit, járatos volt a művészetekben, ügyesen rajzolt, festett és énekelt, unalmas óráiban zene-szerzéssel is foglalkozott s ha ezek után üdülésre volt szüksége, nagy sétalovaglásokat tett s mindezek felül francia volt, telve fájának eszritjével. S mindez még nem elég, olyan *környezetben* élt, ahol *volt* miről beszélni és írni s ahol már csak azért is írtak, hogy a szellem lüktessen akkor is, ha az ajak már fáradt, vagy akkor is, ha a vendégek már hazamentek.

Asszonyom, Ön bizonyára nem is sejtette, hogy a szellemes levélírás művészetének elsajátítása ilyen körülményes, hogy esetleg kell hozzá Tacitus, Tasso, rajz, festés, zene, sőt néha sétalovaglás is, de hiszen éppen ez a körülmény az, amit a mai kor s vele Ön is, teljesen elfelejtettek. Ön nem hibás, csak annyiban, hogy olyan, mint a modern többiek: könnyű szerrel megszerezhető vásári portékának nézik a szellemet s ha már azt hiszik — sikerült olcsó pénzen hozzájutniok, máris a kirakatba akarják tenni.

A régiek nem kereskedtek így a szellemmel; Péter és Pál apostolok bölcs leveleket írtak, melyek evangéliummá lettek, Horácius a költészet szabályait mondta el essay értékű levelekben, Cicero és Plinius után egész gyűjtemény maradt, mely a renaissance híres levélíróinak szolgált mintául, akik közül — nem említve a magas uraságok, pápák és fejedelmek iródiákjait — Poggio, Filelfo s legfőképpen Pietro Bembo a művészi levélírásnak valóságos mesterei.

S óh, asszonyom, e levelekben nem annyira arról van szó, hogy mi történt velük tegnap, mit álmodtak, hol pletykáltak, sőt arról sem, milyen migrain vagy cselédmizéria dulta fel kényes nyugalmaikat, hanem inkább arra törekedtek, hogy a levél az íróművészetnek minél nagyobb teljességével kisugározza magából írójának tudományos képzettségét, szellemét, műveltségét.

Petrarca, akit mint költőt bizonyára ismerni méltóztatik, hasonlóképpen szellemes levélíró, nem is szólva Coluccio Salutatiól, akinek leveleiben megtalálhatja csaknem mindazt, amit a mai napilapok és folyóiratok közölnek: híreket, politikai vezércikkeket, erkölcsi fejtegetéseket, művészeti kritikákat és tudományos értekezéseket.

Asszonyom, Ön bizonyára megijed, nem is gondolta, hogy a levélnek ilyen komoly formái is divatoztak, sőt talán még kevésbé sejtette, hogy a renaissance művelt, szellemes társasélete e leveleket kézről-kézre adta s tartalmukon felfrissült, új akarásokra lendült. De azért ne essék kétségbe, voltak már akkoriban is, akik műveltség és szellem nélkül, egyszerűbe akarták a levélírást magtanulni: 1484-ben Anton Sorg, 1565-ben Fabri, 1679-ben Franz írják meg a levélírás »kézikönyvét«, természetesen elsősorban a szerelmesek használatára,

Hüvösvölgyi Park Szanatórium

klimatikus és diétás gyógyintézet.

Budapest, I., Hidegkuti-ut 78. Telefon { 50-37 / 145-90

Ajánlatos üdülőknek, rekonvalescenteknek, ideg- és belbetegek részére. Magaslatti klíma. Hízókúra.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel POLLÁK SAROLTA első-rangu kozmetikai intézete Andrássy-ut 38. I. (Tel. 157-98.). Ártalmatlan, fájdalom nélküli kezelés. Rögtöni hatás! „Miracle“ hajeltávolítószert szétküldése utasítással. Arcápolás. Összes szépséghibák kezelése.

amint azt a Franz könyvének a címe is elárulja: »*Neuauferichtete Liebes-Cammer, darin allerhand höfliche verliebte Sendschreiben an das löbliche und anmuthige Frauenzimmer.*«

S óh, Asszonyom, ha tudná, miket olvashatni ezekben a régi szerelmi levelezőkben: szinte megörvendezne neki, annyira telve üres szóvirágokkal. 1560-ban még csak azt írja a szerelmes ifju: »mióta megláttalak, szeretlek«. 1660-ban már így írják: »mióta pillantásom reád tévedt, a vad szerelem folyama zudult nagy áradatban a szivemre«.

De ne gondolja, hogy a XV—XVI. század szerelmes uri leányzói csak szóvirágokat irnak. Ez a kor a józan polgári gondolkodás kora. Johann Adolf von Glauburg frankfurti patrius leánya, Orsolya, a vőlegényéhez írt szerelmes leveleiben, a jó egészséget kívánó bevezető sorok után — ruhát, ékszert, cipőt, selymet, bársonyt, csipkét kér vőlegényétől és a lelkére köti, hogy — ha drága is — küldje mihamarabb őket.

Mily boldog kor, mikor már a menyasszonyok így levelezhettek, ilyesmiket kívánhattak. Manapság ezért már asszonynak kell lenni és a férjnek egy fürdőhelyen más asszonyok társaságában kell mulatni s csak ez adja a jogot a drága feleségnek, hogy hasonló leveleket írhasson...

De — vigasztalja magát Asszonyom — a józan polgári középkor csakhamar véget ér, hogy átadja a helyét a baroknak, majd a rokokónak, mely utóbbit a budapesti kávéházak berendezéséből és az operai ballettokból méltóztatik ismerni. S ebben a rokokóban, amelyben a női szellem soha többé el nem érhető magasságra szökken, amikor a nőnek a szíve és az agya valami csodálatos tulfeszültségben tobzódik, a szellemes levélírók egész raja bukkan elő, az élükön Liselotte, aki tud tartalmas, okos, szellemes, művelt, humoros, de — végtelen hosszadalmas is lenni. Nála a 25—30 oldalas levél mindennapos, a szó legszorosabb értelmében, mert *naponta* reggel és este ilyen hosszú leveleket ír, mint ahogy akkoriban minden főúri dáma levélírással ébred s avval tér nyugovóra.

A rokokó dámái egész nap zajos társaságban, — jól esik tehát a reggel és az est csendjében kissé magukba szállni s a gondolataikat írásban kiönteni.

S mit gondol Asszonyom, a levélírásnak ez az áradata kit ér elsősorban, kire zudul végnélkül? Egy íróemberre, az akkor divatos, de mindörökké nagy írószellemre, Voltaire-ra, aki 1760-ban unottan említi Casa-

novának, hogy néhány év alatt 50.000, mondok ötven-ezer levelet kapott csak — hölgyektől.

Tudom, hogy ha most én Önnek ezt nem levélben, de szemtől-szembe ülve emliteném, Ön türelmetlenül, sőt engem mélyen lesajnálva vágna közbe: »miért nem levelezhettem én is egy Voltaire-rel.«

Én megértem Önt, de vigasztalódjék: Voltaire a válaszaiban sokszor nagyon goromba volt, majdnem olyan goromba, mint Nagy Friggyessel, akitől pedig szép lakást, ellátást és sok-sok aranyat is kapott. S az aranyeső mindig lecsillapította az érzékenységet, ami pedig nagy szó, mert ez a kor az érzékenység jegyében indult, hogy azután Göthe idejében a szenvedés tetőfokát érje el.

Asszonyom, Ön bizonyára comme il faut-nak tartja, hogy a modern nő egy-egy szomorubb esemény alkalmából legalább is bánatos részvétet szineljen. A XVIII. század vége felé s a XIX. század elején a nők sokkal érzékenyebbek voltak. A bontonhoz tartozott, hogy egy barátnő karkifícamodásának híre hallatára percekig tartó ájulásba essenek, egy ismerős halálhírére legalább is napokig az ágyat nyomják.

Képzelteti, Asszonyom, milyenek lehettek e kor levelei: csupa érzékeny szenvedés, fájdalom-sóhajok, reménytelen érzések és vágyak kínos vergődései. Divatba jött, hogy az ember embertársait a maga fájdalmaival szórakoztassa, a lelkét, a szíve örömet és bánatát még ismeretlenek előtt is kitarja. Egymásnak ismeretlenek váltottak leveleket, melyekre könnycseppeket ejtettek, s melyekben gyógyulást keresnek szívük bánatára, tanácsot kérnek, mitévők legyenek.

S ami különösen a kedvére való lesz Önnek, Asszonyom, ezek a leve-

lek *hazudtak*, hazudták az érzést, a szerelmet, a bajt, a csalódást, mert a fő az volt, ki tud szebb és meghatóbb — *leveleket írni*. Göthe mondta: »a jövő századok csodájára fognak járni annak a tartalmatlanságnak, ami ezekből a levelekből kiárad.«

Asszonyom, megérkezünk. Ön bizonyára van annyira sablonos, vagy ha tetszik »eredeti«, hogy Göthét elismeri s így bizonyára azt kívánja, járjak én is a csodálatára annak a tartalmatlanságnak, ami a mai levelekből és pedig a családi, baráti és szerelmes írásokból, továbbá a politikusok nyílt leveleiből és a velük egyenlő értékű divatlevelekből felém árad. Mert hiszen Önt, mint nőt, nem annyira a tartalmatlanság, mint inkább a csodálat érdekli, amiből részt kér, mellékes, hogy ennek oka szellemhiány, tartalmatlanság, vagy esetleg — genialitás.

Pallavicini Amelie ögrófnő.

Janka műterem felvétele.

Rácz Dániel

Női jelöltők, angol kosztümök és alkalmi toilették, blousok, pongyolák áruháza és műtermei

Sürgőnyeim „Roberda”
Telefon: 167-02.

Budapest,
IV., Kigyó-utca 2.

Ne vegye rossz néven, de az Ön csodálata még nem tesz szellemessé egyetlen levelet sem s hasonlóképpen az, hogy Ön a Mme Sévigné levélírószellemét szeretné elsajátítani, helyesebben — utánozni, még mindig nem elég ahhoz, hogy jó, okos, tartalmas és szellemes levelet írhasson.

Asszonyom, az Ön tévedése ott rejlik, hogy Ön a levélbe, helyesebben a barátnőjéhez intézendő fecsegő soraiba akar szellemet belevinni, de nem gondolja meg, hogy a szellemesség nem »alkalmilag«, nem a levelezés magánhasználatára terem. A szellemet nem lehet csak úgy előhuzni az asztalfiókból, mint a káprázatos dobozokba zárt, rózsaszín selyemmel átkötött és bágyasztó parfümökkel illatosított finom velinpapírost, avagy az arany és lila pecsétviaszkkal lezárandó kecses borítékot, amelyen halványzöld ötágú korona sejteti, hogy Önnek — *nincs* családi cimere.

Asszonyom, a szép levélpapír is lehet olyan, mint a pompázó ruha: esetleg csak arra való, hogy — szépséghibákat takarjon el. Engedje meg, de a mai modern női levélpapíroknak fantasztikusan nagy terjedelme és — óh, mily elfelejtett szó: »szoeessziós« formája inkább fenyegető veszedelem, mint szép ígéret. Bocsásson meg a hasonlatért, a nő e vonatkozásban olyan, mint a vidéki földmivesgazda, aki, ha az ujságért tíz fillért adott, az utolsó betűig elolvassa: a nő is végig »írja« a levélpapírt, bármily nagy is, mert nem az a fontos, hogy a mondanivalóinak, hanem a — *papírnak* a végére érjen.

Higye meg, Asszonyom, borzalom arra gondolni, hány levélpapírt fogvasztana Ön akkor, ha Önnek volna kedve írni a — *levélírásról*: a huszonnégy oldalos levél legutolsó oldalán bizonyára ott tündökölnék az Ön »szellemes« megjegyzése: »apropos, a levélírásról akartam írni, de — már előállt a kocsim, majd máskor Édesem, majd legközelebb!«

Bocsánat, ne échaufirozza magát: ilyenek a női levelek, még az Öné is, aki pedig »egészen más«, mint a többé kényes dáma.

Asszonyom, Ön csodálkozni fog: Mme de Sévigné nem »levelet« akart írni, hanem »csak« — *mondanivalói* voltak. Önök modernnek pedig éppen ellenkezőleg: mikor nincs semmi mondanivalójuk, akkor — »levelet« írnak.

Kérdés már most, melyik a helyesebb. Ön, Asszonyom, erre aképpen fog felelni: nem az a fontos, mi a helyes, hanem az, mi a kényelmesebb. S ez utóbbi kétségtelenül az: írni, végnélkül írni, hogy ezzel eltakarjuk a — gondolatsegregénységünket.

Asszonyom, Ön most ismét apprehendálni fog, mert mint Ön egy »jótékony nőegyleti« gyűlésen megjegyezte, nem szereti a szegénység illatát. Bocsásson meg, de most goromba leszek: Ön hasonló ellenszenvvel viseltetik a »gondolat« illata iránt is. S amíg én, az egyszerű író, meg tudom bocsájtani bárkinek a szegénységét, addig Ön: megbocsájt a — gondolathiány-nak. Kettőnk közt éppen ez az áthidalhatatlan ellentét,

ami csak azért nem vezet köztünk végleges szakításra, mert Önök asszonyok »véglegesen« csak akkor szakítanak, mikor már megvan a biztos elhatározásuk, hogy a jövőben is — jó barátságban akarnak velünk maradni.

Ennek reményében vitáztam Önnel oly kegyetlenül s ha e vita során a levélírás művészetét nem tanulta meg tőlem, bocsásson meg érte: majd legközelebb írok Önnek egy hosszú, huszonnégy oldalas üres levelet, finom meritett papíron, illatos borítékban, arany pecséttel, ötágú koronával s elfelejtek rá bélyeget ragasztani s akkor, Asszonyom, Ön azt fogja mondani: ez az ember igazán érti, mi a levélírás művészete.

Addig is: »zárom e levelem« és maradok mindenkor »megértő« tisztelője s szerény alázattal e könyv írója:
a Szerző.

Silskin köpenyek Róka garniturák

minden válfaja, minden kivitelben.

Specialista: Szőrmeabátokban.

PISZKER EMIL

szücs- és szőrmeáruk nagykereskedése
BUDAPEST, IV., KIGYÓ-TÉR 5.

CS. ÉS KIR. UDVARI ÉS KAMARA FÉNYKÉPÉSZ

FOTÓCIKKEK SZAKÜZLETE

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2. sz.

TELEFON: 66-12

TELEFON: 66-12

AMATEUR MUNKÁK KIDOLGOZÁSA

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

Werther. Mi bizony azt tanácsoljuk, hagyja abba ezt a hosszadalmas lelki kalandot, amely már alig biztat valami reménnyel. Ha az a bizonyos „levendulaszinszemű leány“ eddig nem szerette meg magát, akkor ezentul már aligha fog magába bolondulni. Arra pedig talán mégsem akarja tartogatni magát, hogy mint póttartalékos férjelöltet a munkából behívják — ha már minden kötél szakad. Mindenesetre ügyetlenül csinálta eddig az egész dolgot, mert szép beszélgetésekkel, muzsikálással és a többi ilyen biedermeier rekvizitummal nem igen lehet leányt hódítani. A „lelkek csöndes és finom megértése“ nagyon szép dolog, sajnos azonban sokkal ritkább, semhogy mindig erre lehetne építeni — és mindenesetre igen kiváló nőt tételez föl. Önagsága azonban, bocsássa meg, ahogy leírásából kitetszik, lehet nagyon bájos, de mindenesetre a szokott rendes, hogy ne mondjuk: tucatleány, akibe ön inkább csak belemagyarázta a rendkívüliséget — ami szerelmesekkel gyakorta meg-esik. Semmiféle „mód-szer“ mi nem ajánlhatunk, sem a „hidegséget“, sem a „féltékenységet“. Fejezze be az ügyet férfihoz méltón, egyszerűen, harag nélkül és keressen mást. Igaz, hogy ez nehéz, igaz, hogy egy-egy szó néha az idegeibe és a véérébe megy át egy férfinak, — de viszont ön a leveléből megint nem mutatkozik e férfiak közül valónak. Tehát leg-okosabb: hátra arc, indulj! Legyen nyugodt, még nagyon boldog ember lehet magából. Általában az emberek 99 százaléka nem szokott ebbe belehalni s mivel ön még hozzá csak 23 éves s a három X-ig még 7 éve van, ezalatt akár egy tucat új leányt is találhat magának. Csak aztán ne megint egy új tucatleányt keressen ki. — *Sóhaj 1918.* Ezt a sóhaj-t, ha 1914-ben már elsőhaj-totta volna, még ma is várhatna a közlésére, annyira tul vagyunk terhelve az effajta sóhajokkal. Az öné-t továbbssóhajtottuk a papirkosárba. — *Kis kisasszony, Szeged.* Tréfás megszólítás, mit, ha jó ismerős mond semmi sértő nincs benne. Persze kérdés, ki mondja, hogyan mondja és kinek mondják. Tekintve, hogy ezeket a fontos körülményeket nem közölte velünk, ennyi vigasztalással kell megelégednie. — *Nyugati tót* — keleti tót, — fele kidült — fele kifőtt. És a „kifőtt“-nál csillag alatt, hogy „kifolyt“. Ejnye, ejnye, nehogy Északmagyarországba bátor-kodják utazni mostanában, mert ilyen versért még az Alföldön

is elverik az embert. — *Könny. Zólyom.* Mi is sirtunk egyet a szomorú történeten, aztán megvigasztalódtunk és elhatároztuk, hogy nem közöljük. Ez talán önt is meg fogja vigasztalni bá-natában. — *Kolozsvár.* 1. Nem politizálunk. 2. Vértess Marcell egyike a legtehetségesebb fiatal rajzolóművészeknek. 3. Az egyik estílap munkatársa. 4. A „Tűzkereszt“ már megjelent és Szemere György „Két leány“ című regénye is újra kapható. 5. Egész évre 60 korona. — *K. L. Magyarcséke.* Kisebb igényű vidéki lap hasznukat veheti. Nekünk nem felelnek meg. — *S. L. Budapest.* Levelét megkésve kaptuk. Kár, mert elég érdekes téma. Még nagyobb kár azonban, hogy nem tudta megírni s épp azt ejtette el, ami ebben érdekes volt. Íróember nagyszerűt írhatott volna

Góth Annie.

Angelo felvétele.

belőle, így csak száraz és itt-ott ömlengő naplótöredék, mely nem alkalmas rá, hogy megjelenjék nyomtatásban. — *Lelkes olvasó.* Az ön által kért jelégét nem írjuk ki, mert nem vagyunk ám annyira azok, amint ön gondolja. Tanácsunk rövid: ha látja, hogy valahol nem látják szívesen, ne menjen többé oda. — *G. A. Miskolc.* Mindegyikben van valami, ami tehetségre mutat — mégsem jó egyik sem. Dolgozzék tovább s azután lássuk újra. — *Próbálkozó.* Sajnos, nem nekünk való egyik sem. — *Erős akarat.* A rossz verset a legerősebb akarat sem teheti jóvá. Majd talán egy pár év múlva. — *Spanyol.* Igaza van. Színházak helyett sokkal okosabb volna bezárni néhány előkelő cukrászdát, ahol irtózatosan fülledt levegőjű szobákban prése-lik össze a közönséget. Hogy még hozzá udvariatlanok és drágák? — ugy kell magának — miért megy oda! — *Mama.* Már megint szabad-e? ... — ilyenkor mindig olyanokat kérdeznek, aminőt maguk is tudják, hogy sem nem szabad, sem nem illik. Tehát: nem szabad — 1. Sötét szobában ülni a hadnagyurakkal, ha mindjárt ketten vannak is ... 2. Karonfogva sétálni a havas fásorban, ha még olyan hideg van is ... 3. Kihi-vón a fagyöngycsokor alá állni, még ha a szobában senki más nincs is, mint a csinos technikus. És leg-főképp nem szabad ilyent öreg szerkesztő bácsiktól kérdezní, akiknek mindez

már rég — csak emlék. — *Mars.* Bizony az ilyen verssel csak mars! — *Brahata.* Félelmesen izgató elbeszélés. Az óriáskigyó, amely megfojtja a gonosz merénylőt. Hát még a budhista pap, aki balszemét véresen forgatta. Hát a jobb szemével mit csinált ez alatt?

Felelős szerkesztő: dr. ENDRÓDI BÉLA.

Laptulajdonos: dr. DOBAY ISTVÁN.

Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. — Telefon 127-05

Hungária Nagyszálloda

Elsőrangú ház Budapesten. Étterme az uri világ találkozója.

SALON-„Etofón” A VILÁG LEGTÖKÉLE-
TESEBB BESZÉLŐGÉPE!

STERNBERG
HANGSZER-GYÁR

Rákóczi-ut 60. szám, saját palotájában.

Huber Elzi a Baba-színpad művesznője.

Landau műterem felvétele.

A TÁRSASÁG kiadóhivatalában meg-
rendelhető

KAFFKA MARGIT

a most elhunyt hírneves író utolsó
könyve:

A RÉVNÉL

Elbeszélések.

Ára 10% felárral 9 korona 46 fillér.

A Társaság kiadóhivatalában megrendelhető

KÓBOR TAMÁS legújabb regénye:

A HALÁL

Ára 10% felárral 11 korona.

**Egyesült Betegápolók és Ápolónők
Országos Egyesülete**

Elnök: dr. Záborszky István operateur, volt
egyetemi tanársegéd.

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 23.
Telefon: József 30-12.

Orvosilag vizs áztatott személyzet! Kérjük a
címre ügyelni

A TÁRSASÁG kiadóhivatalában meg-
rendelhető

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD új regénye:

Tűzkereszt

A népszerű író nagyszerű regényének, a
„Tűzpróbá”-nak folytatása

Ára

10% felárral 15 kor. 40 fillér.

FREYBERGER ALFRÉD
műhímező specialista

BUDAPEST, IV., Váci-utca 8. sz.

Telefon: 87-47.

Elvállal: mindennemű gépi és kézi hímzé-
seket, aszur, plissé és gombok készítését.

LISZTES JÓZSEF

szűcsmester,

Budapest, IV., Váci-utca 46. szám.

Ajánlja saiat műhelyében készült, dúsán felszerelt kész
szőrmearu raktárát. — Mértékutáni megrendelések,
átalakítások a legmegbízhatóbban és a legna-
gyobb gondtal teljesítenek.

TELEFON:
JÓZSEF 28-32.

CORSO MOZI

Budapest, IV.,
Váci-utca

A magyar kinemato-
gráfia mesterművei
kerülnek állandóan
bemutatásra. Minden
héten szenzációs új
műsor.

Az előadások pon-
tosan 5, 7 és 9 óra-
kor kezdődnek.